

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 เลขรับ 1849
 วันที่ 10 ก.ย. 2563
 เวลา 14.35 น.

นายวัส ติงสมิตร
 ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 เลขที่ 1086
 วันที่ 10 ก.ย. 2563
 เวลา 10.27 น.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 เลขรับ 11350
 วันที่ 10 ก.ย. 2563
 เวลา 9.59 น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โทร. ๑๓๘๓๓
 ที่ สม ๐๐๐๗/ ๑๘๑๙ วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๓
 เรื่อง สรุปผลการประชุมของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ ๔๔

กลุ่มงานอำนวยความสะดวกกิจการ กสม.
 เลขรับ 907
 วันที่ 10 ก.ย. 2563
 เวลา 15.47 น.

กราบเรียน ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑. ที่มา

ด้วยคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติได้จัดการประชุม ครั้งที่ ๔๔ ระหว่างวันที่ ๓๐ มิถุนายน - ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ณ องค์การสหประชาชาติ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส และรองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นางสาวอัจฉรา ฉายากุล) ได้มอบหมายให้สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศดำเนินการติดตามการประชุมดังกล่าว พร้อมทั้งสรุปผลการประชุมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยเพื่อรายงานให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ทราบ

๒. การดำเนินการ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ได้ติดตามการประชุมดังกล่าว และขอกราบเรียนสรุปข้อมูลและสาระสำคัญของการประชุม ดังนี้

๒.๑ คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council - HRC) มีสถานะเป็นกลไกระหว่างรัฐบาลในระบบสหประชาชาติ มีอำนาจในการสอดส่องดูแลการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นทั่วโลกเพื่อดำเนินการหยุดยั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น และสร้างบรรทัดฐานของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนส่งเสริมขีดความสามารถสำหรับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศต่างๆ โดยผลจากที่ประชุมของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติในการพิจารณาเรื่องการป้องกันการละเมิดและการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนจะอยู่ในรูปของ “ข้อมติ” ซึ่งมีสถานะเป็น soft law ซึ่งแม้ไม่มีผลผูกพันทางกฎหมายแต่หลายฝ่ายเห็นว่าข้อมติดังกล่าวมีพันธะทางจริยธรรมหรือการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่ง กสม. อาจพิจารณานำข้อมติดังกล่าวมาใช้เป็นเอกสารอ้างอิงหลักการแนวทาง และมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชนได้

๒.๒ การประชุมของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ ๔๔ ได้มีการรับรองข้อมติจำนวน ๒๓ ข้อมติ ดังนี้

ข้อมติที่	ชื่อเรื่อง
ข้อมติที่ ๔๔/๑	สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในเอริเทรีย (Situation of human rights in Eritrea)
ข้อมติที่ ๔๔/๒	บทบาทสำคัญของรัฐภาคีในการตอบสนองต่อการระบาดและภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพอื่นๆ รวมทั้งผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมในการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนการตระหนักรู้ถึงสิทธิมนุษยชนทั้งปวง (The central role of the State in responding to pandemics and other health emergencies, and the socioeconomic consequences thereof in advancing sustainable development and the realization of all human rights)
ข้อมติที่ ๔๔/๓	สิทธิในการศึกษา (The right to education)

ข้อมติที่	ชื่อเรื่อง
ข้อมติที่ ๔๔/๔	การคุ้มครอง โดยเฉพาะสตรีและเด็ก: การสร้างความเข้มแข็งสิทธิมนุษยชนผ่านการคุ้มครอง การสนับสนุน และการเสริมสร้างพลังให้กับเหยื่อของการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Trafficking in persons, especially women and children: strengthening human rights through enhanced protection, support and empowerment of victims of trafficking, especially women and children)
ข้อมติที่ ๔๔/๕	อำนาจของผู้เสนอรายงานพิเศษของสหประชาชาติว่าด้วยวิสามัญฆาตกรรม และการประหารชีวิตโดยพลการ (Mandate of the Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions)
ข้อมติที่ ๔๔/๖	การจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากโรคเรื้อนและสมาชิกในครอบครัว (Elimination of discrimination against persons affected by leprosy and their family members)
ข้อมติที่ ๔๔/๗	สิทธิมนุษยชนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Human rights and climate change)
ข้อมติที่ ๔๔/๘	อำนาจของผู้เสนอรายงานพิเศษของสหประชาชาติว่าด้วยความเป็นอิสระของผู้พิพากษาและทนายความ (Mandate of the Special Rapporteur on the independence of judges and lawyers)
ข้อมติที่ ๔๔/๙	ความเป็นอิสระและความเป็นกลางของตุลาการ ลูกขุน และที่ปรึกษาหรือผู้ช่วยผู้พิพากษา รวมทั้งความเป็นอิสระของทนายความ (Independence and impartiality of the judiciary, jurors and assessors, and the independence of lawyers)
ข้อมติที่ ๔๔/๑๐	ผู้เสนอรายงานพิเศษของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Special Rapporteur on the rights of persons with disabilities)
ข้อมติที่ ๔๔/๑๑	อำนาจของผู้เชี่ยวชาญอิสระว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและความสมานฉันท์ระหว่างประเทศ (Mandate of the Independent Expert on human rights and international solidarity)
ข้อมติที่ ๔๔/๑๒*	เสรีภาพทางความคิดเห็นและการแสดงออก (Freedom of opinion and expression)
ข้อมติที่ ๔๔/๑๓	ความยากจนแร้นแค้นและสิทธิมนุษยชน (Extreme poverty and human rights)
ข้อมติที่ ๔๔/๑๔	ครบรอบ ๑๕ ปีของความรับผิดชอบต่อการปกป้องประชากรจากการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ อาชญากรรมสงคราม การฆ่าล้างชนกลุ่มน้อย และอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ ตามที่ปรากฏในผลการประชุมสุดยอดระดับโลก เมื่อปี ๒๕๔๘ (Fifteenth anniversary of the responsibility to protect populations from genocide, war crimes, ethnic cleansing and crimes against humanity, as enshrined in the 2005 World Summit Outcome)
ข้อมติที่ ๔๔/๑๕	ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน : คณะทำงานว่าด้วยประเด็นสิทธิมนุษยชน บริษัทข้ามชาติ และองค์กรธุรกิจอื่นๆ รวมทั้งการพัฒนาความรับผิดชอบและการเข้าถึงการเยียวยา (Business and human rights: the Working Group on the issue of human rights and transnational corporations and other business enterprises, and improving accountability and access to remedy)

ข้อมติที่	ชื่อเรื่อง
	improving accountability and access to remedy)
ข้อมติที่ ๔๔/๑๖	การขจัดการขลิบอวัยวะเพศหญิง (Elimination of female genital mutilation)
ข้อมติที่ ๔๔/๑๗	การขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและเด็กหญิงในทุกรูปแบบ (Elimination of all forms of discrimination against women and girls)
ข้อมติที่ ๔๔/๑๘	การยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านสิทธิมนุษยชน (Enhancement of international cooperation in the field of human rights)
ข้อมติที่ ๔๔/๑๙	สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศเบลารุส (Situation of human rights in Belarus)
ข้อมติที่ ๔๔/๒๐*	การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในบริบทของการประท้วงอย่างสันติ (The promotion and protection of human rights in the context of peaceful protests)
ข้อมติที่ ๔๔/๒๑	สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในสาธารณรัฐอาหรับซีเรีย (Situation of human rights in the Syrian Arab Republic)
ข้อมติที่ ๔๔/๒๒	เวทีสังคมสาธารณะ (The Social Forum)
ข้อมติที่ ๔๔/๒๓	การมีส่วนร่วมในการเคารพสิทธิมนุษยชนทั้งปวงและเสรีภาพขั้นพื้นฐานเพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์และการยึดมั่นในหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติ (Contribution of respect for all human rights and fundamental freedoms to achieving the purposes and upholding the principles of the Charter of the United Nations)

๒.๓ จากข้อมติของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ ๔๔ ทั้งหมดดังกล่าว สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศเห็นว่า มีข้อมติจำนวน ๒ ข้อมติ ที่ กสม. อาจพิจารณานำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของ กสม. ในสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนี้

๒.๓.๑ ข้อมติที่ ๔๔/๑๒ เรื่อง เสรีภาพทางความคิดเห็นและการแสดงออก (Freedom of opinion and expression) มีสาระสำคัญสรุปได้ว่า สิทธิเสรีภาพทางความคิดเห็นและการแสดงออกทั้งผ่านอินเทอร์เน็ตและไม่ผ่านอินเทอร์เน็ตถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ได้รับการรับรองในข้อ ๑๙ ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights - UDHR) และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) โดยไม่ว่าจะแสดงออกผ่านรูปแบบใดต่างก็อยู่ภายใต้บรรทัดฐานของสิทธิเสรีภาพทางความคิดเห็นและการแสดงออกเช่นเดียวกัน ดังนั้น คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ จึงขอประณามทุกรัฐที่ใช้การปิดกั้นอินเทอร์เน็ตเพื่อป้องกัน ขัดขวางการเข้าถึงหรือเผยแพร่ข้อมูลทางออนไลน์โดยเจตนาและโดยพลการ และได้เรียกร้องให้ทุกรัฐดำเนินการที่สำคัญ เช่น

(๑) เรียกร้องให้ทุกรัฐดำเนินการส่งเสริม ปกป้อง เคารพ และรับรองว่า ประชาชนทุกคนจะได้รับสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกอย่างเต็มที่ทั้งทางออนไลน์และออฟไลน์ โดยรัฐจะดำเนินการมาตรการทั้งหมดที่จำเป็นเพื่อยุติและป้องกันการละเมิด รวมทั้งดำเนินการตรวจสอบให้แน่ใจว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนแล้วและได้นำไปใช้บังคับอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) เรียกร้องให้ทุกรัฐดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่าเหยื่อของการละเมิดจะได้รับการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ และในส่วนของ การคุกคามและการกระทำที่รุนแรงจะได้รับการสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพและผู้ที่เกี่ยวข้องจะถูกลงโทษเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

(๓) เรียกร้องให้ทุกรัฐดำเนินการเพื่อให้นักข่าว คนทำงานด้านสื่อ ผู้แจ้งเบาะแส (whistle-blower) และนักปกป้องสิทธิมนุษยชนสามารถใช้สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก รวมถึงกำหนดมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อความปลอดภัยของบุคคลในกลุ่มนี้และเพื่อปกป้องทั้งทางกฎหมายและทางปฏิบัติ

(๔) เรียกร้องให้ทุกรัฐเคารพสิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกในสื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นอิสระของกองบรรณาธิการสื่อ และส่งเสริมวิธีการแบบพหุนิยมในข้อมูลและมุมมองที่หลากหลาย โดยส่งเสริมความหลากหลายของการเป็นเจ้าของสื่อและแหล่งที่มาของข้อมูล

(๕) เรียกร้องให้ทุกรัฐละเว้นจากการใช้กฎหมายความมั่นคงแห่งชาติและกฎหมายสาธารณสุขเพื่อจำกัดสิทธิในเสรีภาพการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกในรูปแบบที่ขัดต่อพันธกรณีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงเรียกร้องให้รัฐตรวจสอบให้แน่ใจว่ามาตรการทั้งหมดที่ดำเนินการเพื่อตอบโต้ภัยคุกคามที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย ความรุนแรง และสุขภาพของประชาชนได้ปฏิบัติตามพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอย่างเต็มที่ ถูกต้องตามกฎหมาย ความชอบธรรม ความจำเป็น และสัดส่วนที่เหมาะสม

(๖) เรียกร้องให้ทุกรัฐละเว้นการกำหนดข้อจำกัดที่ไม่สอดคล้องกับข้อ ๑๙ ของกติกา ICCPR เช่น การกีดกันข้อมูลและแนวคิด การปิดอินเทอร์เน็ตเพื่อป้องกันการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารโดยเจตนาและโดยพลการ การขัดขวางการเข้าถึงหรือการเผยแพร่ข้อมูลทางออนไลน์ การห้ามหรือปิดสิ่งพิมพ์หรือสื่ออื่นๆ และการใช้มาตรการทางการบริหารและการเซ็นเซอร์ในทางที่ผิด เป็นต้น

(๗) เรียกร้องให้ทุกรัฐส่งเสริมให้องค์กรธุรกิจทั้งหมดปฏิบัติตามความรับผิดชอบในการเคารพสิทธิมนุษยชนที่ระบุไว้ในหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน : การดำเนินการตามกรอบ "คุ้มครอง เคารพ และเยียวยา" และมาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๒ ข้อมติที่ ๔๔/๒๐ เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในบริบทของการประท้วงอย่างสันติ (The promotion and protection of human rights in the context of peaceful protests) มีสาระสำคัญสรุปได้ว่า คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติมีความห่วงกังวลเกี่ยวกับกรณีการประท้วงอย่างสันติที่ต้องเผชิญกับการปราบปราม การใช้กำลังอย่างผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย การจับกุมและกักขังตามอำเภอใจ การทรมาน และการบังคับให้สูญหาย ตลอดจนการปิดกั้นการใช้อินเทอร์เน็ตและการทำร้ายผู้ประท้วง ผู้สังเกตการณ์ นักปกป้องสิทธิมนุษยชน นักข่าว และคนทำงานสื่อ โดยได้เรียกร้องให้ทุกรัฐดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในบริบทของการประท้วงอย่างสันติ เช่น

(๑) เรียกร้องให้รัฐไม่ควรใช้เหตุผลในเรื่องความเสี่ยงต่อสุขภาพที่เกิดจากการระบาดของโรคโควิด ๑๙ เป็นข้อจำกัดด้านสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในการประท้วงอย่างสันติ การแสดงออก และการรวมกลุ่ม ตลอดจนการจำกัดสิทธิใดๆ ที่ได้รับรองโดยตราสารระหว่างประเทศ

(๒) เรียกร้องให้รัฐส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับบุคคลและกลุ่มต่างๆ ในการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ การแสดงออก และการตั้งสมาคมทั้งทางออนไลน์และ

ออฟไลน์ รวมถึงดำเนินการรับรองว่ากฎหมายภายในประเทศและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ การแสดงออก และการรวมกลุ่ม ได้เป็นไปตามพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

(๓) สนับสนุนให้ทุกรัฐพิจารณารวบรวมข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการชุมนุมที่เหมาะสมที่ได้รวบรวมจากแนวปฏิบัติที่ดีและบทเรียนที่ได้รับจากการชุมนุมที่ผ่านมาเพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือให้แก่อรัฐในการใช้บริหารการชุมนุมและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตามพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

(๔) เรียกร้องให้รัฐให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อความปลอดภัยและการคุ้มครองสตรี เด็กหญิง และนักปกป้องสิทธิมนุษยชนสตรี จากการถูกข่มขู่ การคุกคามทางเพศ และการข่มขืน รวมทั้งเรียกร้องให้ทุกรัฐให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับความปลอดภัยของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน นักข่าว และผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อ

(๕) เรียกร้องให้ทุกรัฐละเว้นและยุติการปิดกั้นอินเทอร์เน็ตเพื่อไม่ให้ประชาชนเข้าถึงหรือเผยแพร่ข้อมูลทางออนไลน์ รวมทั้งการรวมกลุ่มในพื้นที่ออนไลน์

(๖) เรียกร้องให้ทุกรัฐหลีกเลี่ยงการใช้กำลังในระหว่างการประท้วงโดยสันติ และต้องทำให้แน่ใจว่าในกรณีที่ต้องใช้กำลังอย่างยิ่งจะไม่มีผู้ใดถูกใช้กำลังมากเกินไปจนควรหรือถูกเลือกปฏิบัติ รวมทั้งต้องทำให้แน่ใจว่าได้มีการให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์แก่ผู้บาดเจ็บหรือผู้ได้รับผลกระทบโดยเร็วที่สุด

(๗) เรียกร้องให้รัฐจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในบริบทของการประท้วงอย่างสันติอย่างเพียงพอ

(๘) สนับสนุนให้รัฐจัดทำอุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสมและอาวุธที่มีอันตรายต่ำสำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อลดความจำเป็นในการใช้อาวุธทุกชนิดในขณะควบคุมสถานการณ์

(๙) เรียกร้องให้รัฐตรวจสอบความรับผิดชอบต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนผ่านกลไกทางศาลหรือกลไกระดับชาติอื่นๆ ตามกฎหมายและพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเรียกร้องให้รัฐดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ได้รับผลกระทบในบริบทของการประท้วงอย่างสันติทุกคนสามารถเข้าถึงการเยียวยาได้

๓. ข้อเสนอ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอกราบเรียนเสนอสรุปผลการประชุมของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ ๔๔ เข้าสู่ที่ประชุม กสม. ด้านบริหาร ในวาระเรื่องเพื่อทราบและพิจารณาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเห็นชอบให้บรรจุเรื่องดังกล่าวในการประชุม กสม. ด้านบริหาร วาระเพื่อทราบ

ได้นำเข้าที่ประชุม กสม. ด้านบริหาร ครั้งที่ ๒๘/๒๕๖๓
เมื่อวันที่ 15 ก.ย. 2563 แล้ว

(ลายเซ็น)
นายวัส ดิงสมิตร
(นายวัส ดิงสมิตร)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

10 ก.ย. ๒๕๖๓

(ลายเซ็น)

(นายบุญเกื้อ สมนึก)

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มอบ ผอ. สกค.
10 ก.ย. ๒๕๖๓

(นางจันทกานต์ จตุรพาณิชย์ เกตุปราณี)

นักวิชาการสิทธิมนุษยชนเชี่ยวชาญ

บังคับบัญชาข้าราชการในกลุ่มงานคำนวณการกิจการ ก

10 ก.ย. 2563

มอบ สกค. ดำเนินการ

(ลายเซ็น)

170

10 ก.ย. 2563

(นายบุญเกื้อ สมนึก)

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ